

אפשר לומר בבירור: ישראל השיגה ניצחון מוחלט

written by פרופ' זכי שלום | 28.05.2026

חיסולו של אחמד ג'עברי בנובמבר 2012 היה אחד הרגעים הדרמטיים ביותר בעימות שבין ישראל לחמאס. ג'עברי, מפקד הזרוע הצבאית של חמאס (רמטכ"ל החמאס בפועל) חוסל בעזה בעת שנסע ברכבו. בישראל הורגשה מיד דריכות עצומה. היה ברור לחלוטין שהתגובה של חמאס תהיה קשה ומיידית. והיא אכן הגיעה במהירות ובעוצמה. חמאס פתח בירי מאסיבי של מאות רקטות וטילים לעבר ישראל, כולל לעבר תל אביב וירושלים, ובכך החל מבצע "עמוד ענן", שנמשך כשבוע והסתיים בהפסקת אש בתיווך בינלאומי.

הפער בין מה שקרה אז לבין מה שמתרחש כיום הוא כמעט בלתי נתפס. ב-15 במאי השנה חיסלה ישראל את עז א-דין אל-ח'דאד, מי שנחשב לרמטכ"ל חמאס ברצועת עזה. עשרה ימים לאחר מכן, ב-26 במאי, חיסלה ישראל גם את מחליפו, מוחמד עודה. מדובר בשני חיסולים רצופים של הדרג הבכיר ביותר במערכת הצבאית של חמאס ² אירוע שבעבר היה מוביל כמעט אוטומטית להסלמה אזורית רחבת היקף.

והנה, הפעם לא הגיעה תגובה משמעותית. לא ירי מסיבי, לא הסלמה רב-זירתית, לא התלקחות אזורית. אפילו בעולם הערבי לא נשמעה ביקורת משמעותית על מהלכיה הצבאיים של ישראל ברצועה. מצרים שותקת, קטאר שותקת, אירופה שותקת, והמערכת הבינלאומית אינה מגיבה כפי שהייתה מגיבה בעבר. אין זעקה, אין לחץ, ואין תחושה של משבר אזורי מתקרב.

החיסולים הללו אינם אירוע מבודד. הם משתלבים בתוך מהלך רחב הרבה יותר שישראל מבצעת בחודשים האחרונים ברצועת עזה. ראשית, מדובר בתהליך מתמשך של שחיקה והרס של תשתיות חמאס: פגיעה במפקדות, במחסני אמל"ח, במערכי מנהרות, ובעשרות פעילים בדרגי הפיקוד השונים. חיסול הבכירים מלווה בפגיעה שיטתית גם בדרגי הביניים של הארגון, באופן שמערער את יכולתו להשתקם ולתפקד.

המרכיב השני הוא השליטה בשטח. ישראל שולטת כיום בכ-65 אחוזים משטח רצועת עזה. בעבר, עצם הרעיון של שליטה ישראלית מחודשת בשטחי הרצועה היה גורם לטלטלה עצומה בעולם הערבי ובמערכת הבינלאומית. השתלטות על קרקע נתפסה מאז ומתמיד כפגיעה קשה בכבוד הערבי, וכמהלך המחייב תגובה חריפה. אך גם כאן ³ אין התקוממות אזורית, אין לחץ בינלאומי אפקטיבי, ואין סימנים לכך שמישהו מסוגל או מוכן לשנות את המציאות שנוצרת לנגד עינינו.

המרכיב השלישי הוא המהלך המדיני-אזורי שמתחיל להיחשף בהדרגה. המפגשים המתוקשרים בין ראש השב"כ דוד זיני לבין מוחמד דחלאן, בחסות הנהגת איחוד האמירויות, אינם מקריים. נראה כי האמירויות מגבירות באופן משמעותי את מעורבותן בניסיון לעצב מציאות שלטונית

חדשה ברצועת עזה² מציאות שאינה נשענת עוד על שלטון חמאס. לכך מצטרפות גם אמירותיו של שר הביטחון, שהבהיר כי רעיון ההגירה מרצועת עזה לא ירד מן הפרק, אלא ממתין לעיתוי המתאים.

כל אלה יחד מבשרים על עידן חדש. ישראל מאותתת, גם בזמן שהמערכה מול איראן טרם הסתיימה, כי היא נחושה לעצב מחדש את המציאות האסטרטגית ברצועת עזה² קרוב לוודאי בתיאום מלא עם ארצות הברית, ואולי גם עם חלק ממדינות ערב המתונות, ובראשן איחוד האמירויות.

הגיע הזמן לומר באופן ברור: כך נראה ניצחון. ניצחון איננו רק חיסול של מפקד כזה או אחר. ניצחון הוא מצב שבו אתה מכתוב לאויב את המציאות הרצויה לך, בעוד שהוא חסר יכולת² או חסר רצון² להגיב נגדך באופן אפקטיבי. זהו למעשה מצב המתקרב למשמעות המעשית של כניעה ללא תנאי.

כאשר בנימין נתניהו דיבר בעבר על "ניצחון מוחלט", רבים בישראל לגלגו, פקפקו או מתחו ביקורת. הייתה לכך, להערכתנו, סיבה "היסטורית": ישראל מעולם לא חוותה ניצחון מוחלט במובן ההיסטורי הקלאסי של המושג. מלחמות ישראל הסתיימו בדרך כלל בהתערבות בינלאומית, בהחלטות מועצת הביטחון, בהפסקות אש ובמשא ומתן. גם כאשר ישראל השיגה הישגים צבאיים אדירים² במלחמת העצמאות, במבצע קדש, במלחמת ששת הימים או במלחמת יום הכיפורים² היא לא הביאה את אויביה למצב של כניעה ללא תנאי כפי שבנות הברית הכניעו את מדינות "ציר הרשע" במלחמת העולם השנייה.

הפעם, לראשונה, ישראל מתקרבת למצב כזה, לפחות ברצועת עזה. ומי שמביט צפונה יכול לראות שתהליך דומה, גם אם מאוחר וזהיר יותר, מתפתח אולי, זו לראשונה, גם בלבנון.

צעדיה האחרונים של מדינת ישראל ברצועת עזה, ואולי גם בלבנון, נותנים מקום לתקווה שאנחנו צועדים לעבר מציאות חדשה במזרח התיכון² מציאות שבה אויביה המרכזיים של ישראל אינם מובילים עוד את סדר היום, אלא מגיבים אליו. ואם זה אכן המצב, הרי שלראשונה מזה עשרות שנים, ישראל אינה רק שורדת. היא מנצחת.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 28 במאי 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.